

Fremstilling

Sagsprocedure

Skole, Børne- og Ungeudvalget, Økonomiudvalget og Byrådet.

Resume

Byrådet behandlede på mødet den 23. maj budgetopfølgning 1 og efterfølgende behandlede Skole, Børne- og Ungeudvalget på mødet den 31. maj ligeledes budgetopfølgningen. Budgetopfølgning 1 viste, at der samlet set på udvalgets område forventes et merforbrug på 16 mio. i 2022, heraf ca. 7,7 mio. inden for det pædagogisk psykologiske rådgivningsområde (PPR).

Sideløbende med budgetopfølgningen har administrationen udarbejdet direktionens budgetudkast. Af dette fremgår, at der i 2023 er stigninger i udgiftsbehovet på 12,4 mio. kr. inden for PPR området i forhold til budgettet i 2022. I denne sag orienteres udvalget om udviklingen samt nuværende og fremtidige indsatser der, i form af handleplanstiltag, kan medvirke til at sikre en udgiftsudvikling i overensstemmelse med det vedtagne budget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Kommunernes udgifter til det specialpædagogiske område/specialundervisningsområde er steget over en årrække. I Greve Kommune ekskluderes 6% af børnene og de unge fra almene til specialiserede undervisningstilbud. Der har de seneste år været en stigning i andelen af elever, der modtager specialundervisning i specialtilbud.

Udviklingen i økonomien viser et fordoblet forbrug på alment skolerne til finansiering af specialtilbud. I 2017 brugte de 9 alment skoler i Greve cirka 21 mio. kr. årligt. I 2021 brugte de 9 alment skoler cirka 42 mio. kr. årligt.

Udviklingen i økonomien viser sammen tendenser på området for køb af pladser i eksterne specialundervisningstilbud, hvor udgifterne er mere end fordoblet. I 2017 brugte Greve Kommune cirka 12 mio. kr. og i 2021 brugte Greve Kommune cirka 25 mio. kr. Det er en stigning fra 19 helårspersoner i 2017 til 44 helårspersoner i 2021.

Udviklingen i de stigende udgifter til det specialpædagogiske område/specialundervisningsområde er en landsdækkende tendens og den ses altså også i Greve Kommune. På trods af et øget budget

ved sidste års budgetforlig, hvor der blev tilført 4 mio. kr., ser det ud til at budgettet overskrides i 2022 og der er som tidligere beskrevet behov for at udvide budgettet i 2023 med ca. 12,4 mio. kr.

Hvad driver udviklingen?

Der er flere faktorer der driver udviklingen på de specialiserede områder. Særligt ses en stor vækst i børn, unge og voksne som har én eller flere psykiatriske diagnoser.

I Greve Kommune har 8,2 % i alderen 0-22 år eksempelvis én eller flere psykiatriske diagnoser. Udviklingen fra 2015 til 2018 (de senest tilgængelige tal) viser, at det særligt er autismediagnosen der har været stigende. Der er således en stigning på 54 % fra 2015 til 2018 i antallet af autismediagnoser. Herefter følger ADHD/ADD-diagnoser med en stigning på 25 % og angstdiagnoser med en stigning på 19 %. Diagnoser medfører oftest særlige indsatser for og med borgerne og dermed også en væsentlig årsag til udgiftstigningerne.

De løbende budgetopfølgninger viser, at det er stigningen i antallet af børn og unge som har brug for hjælp og støtte, der presser budgetterne.

De største stigninger ses på køb af eksterne tilbud, hvor budgetopfølgning 1 for 2022 viser et forventet merforbrug på 7,7 mio. Og der er en stigende tendens. Administrationen forventer derfor yderligere stigninger i forhold til antallet af børn der har brug for særlig hjælp og støtte. Der er ligeledes et væsentligt pres på interne tilbud, specialklasser, specialskole, fritidstilbud og specialpædagogisk støtte i almenskolen. Dette er ligeledes medvirkende til et stigende udgiftsbehov i 2023.

Det data der er til rådighed om effekten af indsatserne i de specialiserede tilbud viser, at der også indholdsmæssigt er udfordringer med effekten af de indsatser der leveres. En stor del af de børn og unge, som modtager både forebyggende, foregribende og indgribende indsatser får ikke en ungdomsuddannelse. Endvidere viser data, at der er 3 gange så stor sandsynlighed for at blive modtager af offentlig forsørgelse end for jævnaldrende, som har tilbragt deres børne- og ungdom i almenmiljøet med og uden støtte.

De udfordringer der er på det specialiserede børne- og ungeområde i Greve Kommune, vil på sigt også presse udgifterne på det voksenalderlige område, da det antages at børn og unge der har haft behov for hjælp og støtte, også får brug for det i voksenalderen.

Handleplan for et fagligt og økonomisk bæredygtigt område

Inklusion er en central opgave og udfordring for skolerne. Der er igennem en årrække foretaget en række lovgivningsmæssige, kommunale og lokale initiativer for at fremme og udvikle arbejdet med inkluderende læringsmiljøer i kommuner og skoler. I 2016 blev der gennemført et Inklusionseftersyn, der blandt andet belyste arbejdet med omstillingen til mere inkluderende indsatser og udmundede i en række anbefalinger. Regeringen og KL blev med "Aftale om kommunernes økonomi for 2020" enige om at igangsætte en evaluering af inklusionsindsatsen og inkluderende læringsmiljøer. Formålet er at følge op på udviklingen siden Inklusionseftersynet i 2016.

I Greve Kommune har der været gjort en række initiativer for at udvikle de inkluderende indsatser.

Allerede iværksatte indsatser

- Fokus på køb af eksterne specialundervisningstilbud, herunder kontraktforhandlinger.
- Ansættelse af konsulent i forbindelse med afdækning af det specialpædagogiske område/specialundervisningsområde, med henblik på at komme med anbefalinger til fremadrettede styringsmæssige tiltag.
- Kapacitetstilpasning i Greve Kommunes interne tilbud, som alternativ til at købe eksterne tilbud.
- Holmeagerskolens co-teachingrække som et forsøg på at inkludere flere børn med autisme i almenområdet
- Dagtilbuddet Troldehøjs afprøvning af en visiteret børnegruppe til et co-teachingtilbud på en almen stue, på 3 til 6 års området med henblik på at kunne starte i almen skole.
- Igangsat tiltag hvor det undersøges hvordan et tættere samarbejde mellem specialskoletilbud og familierettede indsatser i højere grad kan fastholde børnene indenfor kommunens egne tilbud og eventuelt understøtte at tilbageføre tilbage til almen.
- Igangsat projekt "Mindre fravær, mere trivsel" i samarbejde mellem PPR og to skoler.
- Generel kompetenceudvikling for at opbygge kapacitet i skoler og dagtilbud til arbejdet med de inkluderende indsatser

Yderligere indsatser der iværksættes

- Der er behov for yderligere indsatser der kan medvirke til at øge effekten af kommunens indsatser samt medvirke til at sikre budgetoverholdelse. Nedenstående yderligere indsatser sammenholdt med ovenstående allerede iværksatte indsatser udgør elementer i Greve Kommunes handleplan for udviklingen på det specialpædagogiske område/specialundervisningsområde. Elementerne iværksættes nu og kommer også til at indgå i og blive suppleret af afdækningen af det specialpædagogiske område/specialundervisningsområde. En afdækning, som også kommer til at beskrive anbefalinger til yderligere tiltag, som forventes fremlagt politisk ultimo 2022/primo 2023.
- Udarbejdelse af databaseret ledelsesinformation på Specialundervisningsrådet og specialfritidsområdet til brug for styring af området samt løbende budgetopfølgning og politisk afrapportering.
- Det Centrale Visitationsudvalg (CVI) skærper praksis ift. hvornår børn er parate til at vende tilbage til mindre indgribende undervisningstilbud. Tilbage mod/tilbage til almenundervisning, hvilket kun lykkes i ringe grad i dag.
- Det Centrale Visitationsudvalg (CVI) skærper praksis i forhold til varigheden af indsatsen ved nyvisitation, således at der allerede ved visitation laves en plan for hvad der skal til for at vende tilbage til et almen tilbud og hvornår eleven kan vende tilbage.
- Det Centrale Visitationsudvalg (CVI) skærper fokus på andre almenkolors muligheder for at inkludere elever der vurderes til ikke at profitere af deres nuværende undervisningstilbud.
- Vurdering af om projekt "Mindre fravær, mere trivsel" kan prioriteres yderligere med henblik på tidligere indsatser i tæt kobling til almenområdet. Det bør vurderes om det er muligt at udbrede til alle folkeskoler (omlægning af ressourcer eller som investeringscase).
- Skærpet fokus på folkeskolernes eksklusion. Nogle skoler ekskluderer umiddelbart mere end det forventede og derfor bør det undersøges, hvordan de respektive skoler kan understøttes i højere grad end det er tilfældet i dag.

- Justering af den forebyggende indsats, med henblik på tættere kobling til almenområdet. Eksempelvis omlægning af ressourcer til mere handlingsrettede indsatser, eksempelvis et forebyggelsesteam, der hurtigt kan understøtte klasser hvorfra elever vurderes at være i risiko for eksklusion.
- Tættere kobling mellem de inkluderende indsatser og de familierettede indsatser, herunder en stærkere koordinering og sammenkobling. Som investeringscase overvejes det om inkluderende dagbehandling i dagtilbud/skole er en mulighed.
- På specialfritidsområdet skærpes praksis ift. at vurdere hvorvidt elever kan integreres i skolens fritidstilbud, som alternativ til specialfritidstilbud.
- På baggrund af byrådets vision, Naturligvis Greve – gennem helhedssyn og fællesskaber, samt de kommende politikprocesser vurderes behov for én samlet udviklingsretning for det specialpædagogiske område og specialundervisningsområdet, hen mod en mere inkluderende børne- og ungekommune.

Økonomiske konsekvenser

Det stigende udgiftsbehov i 2023 er indarbejdet i direktionens budgetudkast.

Der er ligeledes indarbejdet en forventning om, at ovenstående handleplanstiltag kan nedbringe det øgede budgetbehov i 2023 med 1,5 mio. kr.